

Memo Betreft Openbaar Vervoer Terminal NSP Breda
 Onderwerp project beschrijving
 Van Steven van der Heijden
 Datum 25 juli 2016
 Pagina 1 van 6

NSP OV Terminal Breda

Project : Openbaar vervoer terminal Breda
Locatie : Stationsplein, Breda, Nederland
Opdrachtgever : ProRail, NS en de Gemeente Breda
Architect : Koen van Velsen architecten
Uitvoerende partijen : Bouwcombinatie Ballast-Nedam en Hurks

De Openbaar Vervoer Terminal is een ruimtelijk complex met een herkenbare identiteit als station, een betekenisvol en vanzelfsprekend oriëntatiepunt in de stad. Het complex is meer dan een station. Het bevat naast een bus- en (inter)nationaal treinstation een grote verscheidenheid aan functies zoals onder meer appartementen, kantoorruimte, commerciële ruimten, een parkeerdak, bewaakte en onbewaakte fietsenstallingen en openbare buitenruimten en pleinen. In de benadering van Koen van Velsen architecten is het gebouw niet een multifunctioneel complex met daarin een vervoersknooppunt maar een publiek gebouw, voor reizigers en voor de stad. En waarin een omvangrijk en complex programma op een heldere wijze is samengebracht in één sterke, herkenbare vorm, als deel van de stad.

Een gebouw voor de stad

Het gebouw betreft een specifieke reactie op een belangrijke locatie en complex programma. Het is geen UFO die overal had kunnen landen maar het complex is ontworpen als een passend onderdeel van en voor de stad Breda: karaktervol en hecht verwoven met de omliggende bebouwing. Het complex verbindt twee wezenlijk verschillende gebieden aan weerszijden van het spoor. Aan de noord- en zuidzijde zijn als onderdeel van het plan publiekelijke pleinen ontworpen die aansluiten op de binnenstedelijke bebouwing van de stad. Beide pleinen vormen als stedelijke vestibules de overgang tussen stad en complex en geven vorm aan de entree tot de stad Breda.

De getransformeerde OV-Terminal is een openbaar gebouw met karakter: op en top stedelijk en een herkenbaar baken wat optimaal is ingepast in de stad. In het gebouw zorgen vides, openingen en doorzichten en een gedoseerde toetreding van daglicht ervoor dat de reiziger zich eenvoudig kan oriënteren en het toch forse volume als één samenhangend geheel kan ervaren. Binnen het geheel heeft iedere functie een eigen karakter. Dit komt onder meer tot uiting in de variatie in materialisatie en verfijnde detaillering. Samen zorgt dit voor een optimale (en eenvoudige) vindbaarheid en herkenbaarheid van de verschillende functies in het complex.

De reiziger centraal

Het ontwerp stelt de diverse gebruikers – de reizigers in het bijzonder – centraal. Dit heeft geresulteerd in heldere, en toegankelijke ruimten met een aangename sfeer, gepaste allure, groot comfort en een optimale beleving. De zichtlijnen en het contact tussen binnen en buiten maken het gebouw overzichtelijk, vergemakkelijken de navigatie en dragen bij aan een gebouw dat nadrukkelijk onderdeel uitmaakt van de omgeving. Ook draagt het bij aan de goede sociale veiligheid in en om het complex.

Het trein- en busstation is ondergebracht in één grote centrale stationshal die meer is dan een serie overkapt perrons: het is een coherent en ruimtelijk interieur met vloeren, wanden en plafonds. De verdiept gelegen lobby sluit direct aan op de perrons en verbindt twee delen van de stad. Het dak van de stationshal is voorzien van een groot aantal verdiept gelegen vides en biedt plaats aan auto's van reizigers, kantoormedewerkers en bewoners.

Stedenbouwkundige ontwikkeling

De Openbaar Vervoer Terminal is het middelpunt van een ambitieuze stedenbouwkundige ontwikkeling waarbij een voormalig industrie- en rangeerterrein wordt omgevormd tot een bruisend nieuw stadskwartier. De Openbaar Vervoer Terminal werd in fasen gerealiseerd terwijl het station in gebruik bleef. De eerste fase, het gebouwdeel aan de noordzijde van de sporen, is in 2015 opgeleverd en in gebruik genomen. De tweede fase, het gebouwdeel aan de zuidzijde van de sporen, is op 29 juli 2016 opgeleverd en in gebruik genomen. Het hele complex wordt op 8 september 2016 officieel geopend.

Op de hierop volgende pagina's is het complex per gebouwdeel beschreven

Treinstation Breda

In de Openbaar Vervoer Terminal in Breda zijn alle verschillende modaliteiten van (openbaar) vervoer in één helder en samenhangend complex samengebracht. Dit maakt het complex uniek en een opzienbarend en veelzijdig gebouw.

In de benadering van Koen van Velsen architecten is het gebouw niet een multifunctioneel complex met daarin een vervoersknooppunt maar een stationsgebouw waarin een omvangrijk en complex programma op een heldere wijze is samengebracht in één sterke, herkenbare vorm als deel van de stad. Het ontwerp stelt de reiziger centraal. Dit heeft geresulteerd in heldere, en toegankelijke ruimten met een aangename sfeer, gepaste allure, groot comfort en een optimale beleving. De zichtlijnen en het contact tussen binnen en buiten maken het complex overzichtelijk, vergemakkelijken de navigatie en dragen bij aan een gebouw dat nadrukkelijk onderdeel uitmaakt van de stad.

Het station is het middelpunt van een ambitieuze stedenbouwkundige ontwikkeling waarbij een voormalig industrie- en rangeerterrein wordt omgevormd tot een bruisend nieuw stadskwartier. Het station is ontworpen als een perfect passend onderdeel van en voor de stad Breda: karaktervol en hecht verwoven met de omliggende bebouwing.

Busstation Breda

In de Openbaar Vervoer Terminal in Breda zijn alle verschillende modaliteiten van (openbaar) vervoer in één helder en samenhangend complex samengebracht. Dit maakt het complex uniek en een opzienbarend en veelzijdig gebouw.

De bus terminal biedt ruimte aan transfer, verblijf en twintig halteplaatsen ten behoeve van stad- en streekbussen. De bus terminal is gesitueerd in het gebouw, naast de treinperrons in de grote stationshal. Binnen het gebouwcomplex geldt de bus terminal als een volwaardige modaliteit en daarom is de wijze van ontsluiting, de peroninrichting, de ruimtelijke kwaliteit en het afwerkingsniveau van de bus terminal gelijk aan de trein terminal.

Een serie van grote lighthoven zorgt er voor dat de bus terminal goed van daglicht is voorzien, brengt groen in het gebouw en maakt bijzondere koppelingen tussen het bus station en de werkvloeren van de bovengelegen kantoren mogelijk. Grote glazen puien bieden uitzicht op de stad Breda en maken dat de bussen vanuit de stad goed zichtbaar zijn en een voorname aanwezigheid hebben.

Fietsenstallingen Breda

In de Openbaar Vervoer Terminal in Breda zijn alle verschillende modaliteiten van (openbaar) vervoer in één helder en samenhangend complex samengebracht. Dit maakt het complex uniek en een opzienbarend en veelzijdig gebouw.

Het complex biedt ruimte aan de stalling van circa zeventuizend fietsen, verdeeld over twee bewaakte en twee onbewaakte fietsenstallingen. Fietsvervoer is binnen het gebouwcomplex een volwaardige modaliteit en daarom hebben de fietsenstallingen een gelijkwaardige ruimtelijke kwaliteit, vergelijkbaar hoogwaardig afwerkingsniveau en eenzelfde belangrijkheid als de overige modaliteiten. Zo is de bewaakte fietsenstalling aan de noordzijde van het gebouw door middel van een glazen pui duidelijk zichtbaar vanuit de publiekstransfer. De bewaakte stallingen zijn zowel vanuit de publiek buitenruimte als vanuit de transfer direct toegankelijk. De natuursteen vloer- en wandafwerking lopen vanuit de publieke ruimte door tot in de fietsenstalling waardoor deze door de reizigers als een samenhangend onderdeel van het complex wordt beleefd.

Parkeerdak Breda

In de Openbaar Vervoer Terminal in Breda zijn alle verschillende modaliteiten van (openbaar) vervoer in één helder en samenhangend complex samengebracht. Dit maakt het complex uniek en een opzienbarend en veelzijdig gebouw.

Het dak van de stationshal, boven de perrons, bestaat uit een parkeerdak met parkeervoorzieningen voor 720 auto's voor reizigers, bewoners en (kantoor) medewerkers. Het parkeerdak is per auto bereikbaar middels twee hellingbanen die het dak met de openbare weg verbinden en de stationshal doorkruisen. Hiermee vormt het parkeren een attractie voor wachtende trein- en busreizigers. Het dak biedt direct zicht over de stad en, middels verdiept gelegen lichthoven met bomen, op de stationshal met de perrons en de sporen. Het dak boven het parkeerdak biedt beschutting en is voorzien van grote sparingen waardoor de lucht optimaal erfahrbaar is. Het dak, de bomen en de lichthoven zorgen samen met het uitzicht en de doorzichten naar de stationshal en de stad voor een rijk gevarieerd en ruimtelijk geheel.

Winkelcentrum Breda

In het stationscomplex van Breda is een uitgebreid en gevarieerd programma opgenomen, waaronder ruim negenduizend vierkante meter aan winkels en retail. Een deel hiervan is opgenomen in de plint van het deel van het complex wat direct aansluit op de publieke pleinen en de stad. De winkels en retail hebben een geheel eigen sfeer en karakter. De detaillering en de toepassing van houten wanden, vloeren en plafonds geven de winkels en retail een geheel eigen sfeer ten opzichte van het natuurstenen karakter van de tunnel en een deel van de transfer van het station.

De winkels en retail worden gebruikt door reizigers, kantoormedewerkers, omwonenden en winkelend publiek. Een eventplein maakt dat het gebied gebruikt kan worden voor uiteenlopende doeleinden en dragen bij aan de levendigheid van de winkels en retail. Een twintig meter lange horizontaal te openen schuifpui verbindt het royale binnen terras met het buiten terras en maakt het tot een aangename plek.

Kantoorgebouw Breda

In het stationscomplex van Breda is een uitgebreid en gevarieerd programma opgenomen, waaronder ruim twintigduizend vierkante meter casco kantoorruimte. Boven de bus terminal zijn over de volle lengte van het gebouw over vijf bouwlagen casco ruimtes gerealiseerd die op verschillende manieren ingedeeld kunnen worden. De hoofdontsluiting van de kantoorunits, die langs de direct aan de treinterminal gelegen binnengevel loopt, zorgt voor een bijzondere ruimtelijke relatie met de grote stationshal.

De kantoren zijn georganiseerd rondom een serie lichthoven. De lichthoven zorgen er voor dat de kantoren goed van daglicht en uitzicht zijn voorzien en maken bijzondere koppelingen tussen de werkvloer en het ondergelegen bus station mogelijk. Ieder lichthof is voorzien van heesters met bijzondere bloesems en (herfst)kleuren. De bomen in de lichthoven zijn een voortzetting van de, voor Breda zo kenmerkende, groene hoofdstructuur. De lichthoven dragen bij aan een prettige werkomgeving. Daarbij bevordert de verscheidenheid aan boomtypen per lichthof de natuurlijke oriëntatie door het complex.

Woongebouwen Breda

In het stationscomplex van Breda is een uitgebreid en gevarieerd programma opgenomen, waaronder 147 appartementen, verdeeld over vier woonblokken. De woningen zijn gelegen op de hoeken van het complex en bewerkstelligen de koppeling met de stedelijke omgeving en de stationspleinen. Door de schaal van de appartementen, met hun buitenruimtes, entrees en doorzichten, wordt via de winkels en horeca aan de pleinen een geleidelijke overgang naar de grotere schaal van de terminal gerealiseerd. De parkeerplaatsen ten behoeve van de woningen zijn gesitueerd op het dak van het stationscomplex.

De appartementen zijn gesitueerd rond groene binnenplaatsen en terrassen. De appartementen bieden uitzicht op deze binnenplaatsen en aan de andere zijde op de openbare ruimte van de stationspleinen. De geluidsluwe binnenplaatsen vormen de entrees vanaf de straat tot de appartementen en zorgen voor een overzichtelijke ontsluiting. De binnenplaatsen bieden de bewoners een beschutte groene leefomgeving en luwte van de stad, zonder daarvan afgesloten te zijn.

Openbare ruimte stationsgebied Breda

Het getransformeerde station Breda is het middelpunt van een ambitieuze stedenbouwkundige ontwikkeling waarbij een voormalig industrie- en rangeerterrein wordt omgevormd tot een bruisend nieuw stadskwartier. Het stationscomplex, de publieke pleinen en de aansluitingen op de omgeving zijn integraal en in samenhang met elkaar ontworpen.

De OV terminal is geen UFO die overal had kunnen landen, maar een passend onderdeel van de stad Breda: respectvol richting het bestaande en hecht verwoven met de omliggende structuren. Het gebouw doet dienst als een schakel tussen twee verschillende stadsdelen aan weerszijden van het spoor uit de overtuiging dat een station een volwaardig onderdeel van de stad moet zijn.

Het complex is middels openbare ruimten op een logische en vanzelfsprekende wijze aangesloten op de omgeving. Aan de noord- en zuidzijde zijn als integraal onderdeel van het plan, publieke pleinen ontworpen die aansluiten op de (binnen)stedelijke bebouwing van de stad. De pleinen zijn voorzien van groen, bieden ruimte aan een natuurlijke mix van transfer en verblijf en zijn omgeven door een programma van winkelen, werken en wonen. Beide pleinen vormen als stedelijke vestibules de overgang tussen stad en complex en geven vorm aan de entree tot de stad Breda.